

Bilag til bet. o. den af statsrevisorerne afgivne bet. o. statsregnskabet.

nogle overskridelser af bevillinger og nogle, måske nok lidt vel vidtgående fortolkninger af, hvad man mente var bevillingsmyndighedernes hensigt, men ikke andet. Hertil vil jeg svare, at hvis vi ikke straks griber ind, kan vi komme til at stå over for en svækkelse af det klare standpunkt, at det er folketinget og folketinget alene, der har bevillingsretten — i virkeligheden et af forfatningens hovedpunkter.“

Han fik tilslutning til disse synspunkter fra de øvrige taleres side, for så vidt de kom ind på spørgsmålet, og flere af disse (Axel Kristensen og Kaj Andresen, a. st. sp. 594, 637 og 638) fremhævede, at de fremførte synspunkter ikke var udtryk for nogen partisag, men noget, man fra alle sider var enig om. Damsgaard betonedede i kraftige ord nødvendigheden af at indhente finansudvalgets samtykke, før ubevilgede udgifter afholdes:

„Folketinget har delegeret en del af sin bevillingsret til finansudvalget, der herved pålægges et særligt ansvar, og vi er i dette udvalg brøstholdne, ja, måske endda i visse tilfælde meget vrede, når der fra ministres side eller af deres administration bruges penge, som ikke i forvejen er bevilget, eller når der ikke er søgt igangsættelsesbevilling til arbejder, man ikke fuldt ud kan redegøre for omfanget af, og hvortil vi ofte har set udgifterne svulme op.“

16. Den 1. oktober 1948 sendte statsminister Hans Hedtoft sålydende rundskrivelse til ministrene:

„Med udgangspunkt i en folketingets finansudvalg forelagt bevillingssag har finansudvalget i en skrivelse til undertegnede statsminister fremhævet, at udvalget må tillægge det afgørende betydning, at der ikke fra administrationens side foretages økonomiske dispositioner, der savner bevillingsmæssig hjemmel ved finansudvalgets tilslutning, idet det må være en forudsætning for, at finansudvalgets tilslutning — med dermed følgende ansvarsfrihed for administrationen — kan erstatte den lovmæssige bevilling, at ethvert bevillingsspørgsmål — bortset fra rene nødretstilfælde — forelægges for udvalget og opnår dets tilslutning, forinden udgiften kan afholdes.

Udvalget har derfor anmodet mig om at

tilkendegive samtlige ressort-ministerier den afgørende betydning af, at ingen udgift afholdes, og at intet arbejde, der har udgift for statskassen til følge, bortset fra den ovennævnte stærkt begrænsede undtagelse, påbegyndes, før den pågældende sag har passeret den parlamentariske kontrol.

Idet jeg herved gør ministre bekendt med folketingets finansudvalgs henvendelse, skal jeg hertil føje følgende:

Det er efter det gældende system for udarbejdelse af finanslov og tillægsbevillingslov en praktisk talt uundværlig ordning, at administrationen, når forholdene kræver, at der disponeres over statsmidler på en måde, der sædvanligvis forudsætter ny bevilling eller forøget bevilling, og på den anden side ikke tillader, at en sådan afventes, kan forelægge sagen for folketingets — i givet tilfælde begge tingenes — finansudvalg. Det må imidlertid synes indlysende, at forudsætningen for, at man kan begære tilslutning fra partiernes repræsentanter i finansudvalget til foretagelse af en sådan disposition, må være, at sagen forelægges på et så tidligt tidspunkt, at den da ikke faktisk er afgjort eller afgørelsen i afgørende grad præjudiceret. Der kan naturligvis, som af finansudvalget anført, forekomme tilfælde, hvor sagen haster så stærkt, at afgørelsen end ikke kan afvente finansudvalgets behandling, og hvor administrationen derfor må handle på egen hånd. Men i sådanne tilfælde bør der ved forelæggelsen for bevillingsmyndighederne gøres rede for den af administrationen truffene beslutning og for de omstændigheder, der har medført, at administrationen disponerede uden bevillingsmæssigt grundlag eller uden at have indhentet udvalgets tilslutning. Jeg føler mig overbevist om, at disse retningslinjer også hidtil er blevet fulgt fra administrationens side, men på den givne anledning skal jeg henstille til Dem at indskærpe, at de nøje må iagttages af de Dem underlagte styrelser.“

Det var denne skrivelse, finansminister H. C. Hansen henviste til i sin redegørelse i folketinget den 2. februar 1949 (ovf. punkt 14). I et senere indlæg i debatten udtalte han:

„Jeg skal indledningsvis understrege, at jeg har taget anledning af den førte debat til udtrykkeligt at bede mine kolleger om